

Publiskā apspriešana par vēja elektrostaciju būvniecības aizliegumiem Cēsu novadā

Cēsu novada dome no 2025. gada 20. maija līdz 20. jūnijam izsludināja publisko apspriešanu, lai noskaidrotu sabiedrības viedokli par teritorijām, kurās Cēsu novada teritorijas plānojumā būtu jānosaka aizliegums vēja elektrostaciju (VES) būvniecībai.

Sabiedriskās apspriešanas rezultāti par vēja elektrostaciju ierobežojumiem Cēsu novadā

Cēsu novada pašvaldība, izstrādājot jauno teritorijas plānojumu 2025–2035. gadam, šī gada pavasarī rīkoja publisku apspriešanu par vēja elektrostaciju (VES) būvniecības ierobežojumiem. Aptauja notika no 20. maija līdz 20. jūnijam, un tajā piedalījās 830 respondenti – Cēsu novadā deklarētie iedzīvotāji, īpašumu īpašnieki un uzņēmēji.

Aptaujas mērķis bija noskaidrot sabiedrības viedokli par ierobežojumiem ainaviskās un kultūrvēsturiskās teritorijās, buferzonām ap apdzīvotām vietām, attālumiem no apbūves, turbīnu augstumu, kā arī aizliegumiem bioloģiski vērtīgās platībās un pie kultūras pieminekļiem.

Pilns ziņojums pieejams cesis.lv sadaļā “*Par VES ieceri*” un sadaļā “*Jaunais Cēsu novada teritorijas plānojums*”

Kas piedalījās

Īpaši aktīvi bijuši lauku pagasti. Amatā aptaujā iesaistījās 12 % iedzīvotāju, Inešos un Skujenē – pa 8 %, Nītaurē – 7 %. Skaitliski visvairāk atbilžu saņemts Cēsīs (264), taču proporcionāli pilsētas iedzīvotāji bija mazāk aktīvi nekā lauku teritorijās. Tas apliecina, ka vēja parku attīstība visvairāk satrauc tieši lauku iedzīvotājus.

Attieksme pret vēja parkiem

- 84 % kategoriski neatbalsta lielaudas vēja elektrostacijas,
- 11 % būtu gatavi kompromisam ar stingriem nosacījumiem,
- Pilnībā atbalsta 5 %.

Sabiedrības vairākums vēlas stingrākus ierobežojumus teritorijas plānojumā.

Attālumi un buferzonas

Esošais 800 m ierobežojums no apdzīvotām vietām iedzīvotāju skatījumā ir par mazu – par pietiekamu to uzskata tikai 5 %.

- Vairāk nekā puse vēlas attālumu vismaz 1,5–2 km (piecu turbīnu augstumu),
- daļa min pat 3–5 km vai vairāk nekā 10 km.

Divu kilometru buferzonu ap pilsētām un ciemiem atbalsta 67 % respondentu, bet 23 % uzskata, ka vajadzētu vēl lielāku aizsardzības zonu. Arī ap mazciemiem 2 km ierobežojumu atbalsta vairāk nekā puse (56 %).

Ainaviskās un kultūrvēsturiskās teritorijas

96 % aptaujas dalībnieku uzskata, ka šādās teritorijās VES nav pieļaujamas. Visbiežāk minēts Gaujas Nacionālais parks, Āraišu apkārtnē, Vecpiebalgas pauguraines un Cēsu vecpilsēta ar pili un parku. Iedzīvotāji uzsver, ka šīs vietas ir ne tikai kartē iezīmētas zonas, bet dzīva ainava, kas jāsargā nākamajām paaudzēm.

Vēja turbīnu augstums un alternatīvas

Sabiedrība kritiski vērtē pārāk augstas turbīnas, uzsverot, ka tās nesaskan ar novada mērogu. Daudzi iedzīvotāji norāda uz saules enerģiju kā videi draudzīgāku alternatīvu.

Secinājumi

Sabiedrības nostāja ir vienota – lieljaudas vēja elektrostaciju būvniecība Cēsu novadā jāierobežo. Iedzīvotāji pieprasa:

- lielākus attālumus no apdzīvotām vietām,
- aizsardzību ainaviski un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijās,
- pārdomātu turbīnu augstumu.

Aptaujas dati būs būtisks pamats jaunajam Cēsu novada teritorijas plānojumam, nodrošinot, ka iedzīvotāju balss tiek līdzsvarota ar valsts enerģētikas mērķiem.

Sabiedriskās apspriešanas rezultāti

